



PERSPEKTIV

Bibliotekarforbundets blad

Februar 2017

Visionær og stålsat

af Anette Lerche



Erland Kolding Nielsen, direktør for Det Kongelige Bibliotek siden 1986, afgik ved døden den 22. januar. Den Sorte Diamant troner som værket på en lang karriere.



Arkivfoto Jakob Boserup

Hvad skulle Erland Kolding Nielsen, hvis liv var så tæt forbundet med Det Kongelige Bibliotek, få en tilværelse som pensionist til at gå med? For dem, der stod ham nær, var svaret indlysende.

Erland Kolding Nielsen havde planlagt at grave sig endnu dybere ned i Jyske Lovs oprindelse med udgangspunkt i en tidlig udgave af loven, som Kungliga biblioteket i Stockholm havde købt i et antikvariat i København i slutningen af 1800-tallet, men som han havde fået hjembragt til Det Kongelige Biblioteks samling i bytte for et tilsvarende svensk håndskrift. Med lovtæksten fra 1241 ville han

udbygge sin argumentation for, at loven rent faktisk var den første landsdækkende danske lov, og dermed udfordre det etablerede syn på dansk retshistorie.

Den kommende historiefaglige kamp på argumenter og beviser så Erland Kolding Nielsen frem til. Men det blev ved de indledende øvelser, for Erland Kolding Nielsen fik konstateret kræft i bugspytkirtlen i 2016, og på kort tid blev han alvorligt svækket. Ti dage før sin død tog han afsked med personalet på Det Kongelige Bibliotek, hvor han i sin tale beskrev Det Kongelige Bibliotek som sit kald.

Beton i skørterne

En af de kolleger, der arbejdede tæt sammen med ham igennem alle årene, var Steen Bille Larsen, tidligere vicedirektør på Det Kongelige Bibliotek og chef for Nationalbiblioteket. Han opsummerer Erland Kolding Niensens personlighed således:

- Han var en dynamo, havde højt til loftet og var sine venners ven. Han havde klare mål og gennemførte visioner med meget stor energi. Og han havde en forvisning om, at det, han ville, var det rigtige, siger Steen Bille Larsen.

Den stærke vilje og troen på, at det indre kompas var sat på rette kurs, kunne virke voldsom på omgivelserne.

- Men hvis han ikke havde været så viljefast, havde han ikke formået at ændre Det Kongelige Bibliotek, som han gjorde, vurderer Steen Bille Larsen og fremhæver, at Erland Kolding Nielsen bør huskes for sin indsats for at sikre Det Kongelige Bibliotek status som et højtprofileret nationalbibliotek. Han nævner også, hvordan Erland Kolding Nielsen brugte teknologien til at forbedre formidlingen og tilgængeligheden til samlingen, og hvordan Det Kongelige Bibliotek i perioden under Erland Kolding Nielsen erhvervede store kulturværdier til biblioteket.

Forgængerne på posten som direktør for Det Kongelige Bibliotek havde beskrevet det at styre biblioteket som »at danse med en dame med beton i skørterne« eller »at vende en supertanker«. Men i 1986 var det en tvingende nødvendighed at ændre Det Kongelige Biblioteks kurs, og det var opgaven, som Erland Kolding Nielsen sagde ja til. Med i bagagen havde han erfaring fra sin tid som lektor på Biblioteksskolen, hvor hans fokus på detaljerne og krav om udenadslære ikke vandt alle studerendes hjerter, og hvor han blev beskrevet med følgende sætning:

»Når Erland tog ordet, så beholdt han det«.

Velvidende, at der var uenighed omkring, hvorvidt Det Kongelige Bibliotek skulle være nationalbibliotek eller universitetsbibliotek, holdt Erland Kolding Nielsen fast i sin vision: Det Kongelige Bibliotek skulle primært være et nationalbibliotek – og et højtprofileret et af slagsen.

- I sin tiltrædelsestale sagde han til personalet, mens han stod med ryggen ud mod havnefronten: »Om ti år vil der ligge et nyt bibliotek bag mig«. Og man skal huske, at på det tidspunkt havde man kæmpet med pladsproblemer i mange år, siger Steen Bille Larsen.

13 år efter, i 1999, åbnede Den Sorte Diamant. Et nærmest umuligt projekt, der alligevel blev gennemført af en viljestærk mand.

- Et billede på, hvor visionær han var, siger Steen Bille Larsen.

Frihed for Loke

Viljen og trofastheden over for det, han troede på, mærkede vennerne også.

- Han var sine venners ven. Han var utrolig trofast over for sine personlige venner, kolleger og fagfæller. Og kom de ud i turbulens, blev han på deres side. Han prøvede altid at hjælpe eller give gode råd, og han kunne se flere sider af sagen, siger Steen Bille Larsen.

Og netop det at have højt til loftet var kendetegnende for Erland Kolding Nielsen. Han gav rum til, at der var frihed til at tænke og tale – inden for de demokratiske spilleregler – og dermed kom han i 2011 ud i

et større stormvejr, da han insisterede på, at *Hizb ut-Tahrir* havde ret til at leje Dronningesalen på Det Kongelige Bibliotek.

Erland Kolding Nielsen holdt fast trods massivt politisk pres om at droppe arrangementet. Der er frihed for Løke såvel som for Thor. Efterfølgende roste blandt andre Bertel Haarder (V) Erland Kolding Nielsen for ikke at vakle i forhold til sine principper, for selv om Bertel Haarder selv demonstrerede mod *Hizb ut-Tahrir* foran Det Kongelige Bibliotek, så anerkendte han baggrunden for Erland Kolding Niensens beslutning.

Til Perspektiv sagde Erland Kolding Nielsen dengang om sagen:

»Vi har ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og foreningsfrihed i Danmark. Og det er ikke min opgave at censurere foreninger, når de ligger inden for lovens grænser og den politiske debatkultur... Jeg forvalter ikke ud fra smag.«